

Evaluatie van de uitvoering van het World Programme of Action for Youth (WPAY) van de VN in Vlaanderen mei 2005

Wat is het WPAY en waarom evalueren?

In 1995 werd het **World Programme of Action for Youth (WPAY)** door de lidstaten van de Verenigde Naties (waaronder België) goedgekeurd. Dit actieplan is een soort jeugdbeleidsplan op VN-niveau. Het WPAY beschrijft acties op 10 gebieden:

1. onderwijs
2. arbeid
3. honger & armoede
4. gezondheid
5. het milieu
6. druggebruik
7. jeugddelinquentie
8. vrijetijdsactiviteiten
9. meisjes en jonge vrouwen
10. participatie van jongeren

In 2003 werden door de Algemene Vergadering van de VN 5 bijkomende prioriteiten geformuleerd:

11. globalisering
12. informatie- en communicatietechnologie
13. HIV/AIDS
14. conflictpreventie
15. intergenerationale relaties

De Verenigde Naties vroegen aan de overheden en het middenveld van de verschillende lidstaten om een evaluatie te maken van de gezette stappen in het jeugdbeleid om dit actieplan waar te maken.

De Belgische overheid moest haar evaluatie al gemaakt hebben, maar volgens de laatste berichten is dit nog niet gebeurd.

Het middenveld moet hier ook werk van maken. Het is mogelijk om een aantal thema's uit het WPAY te halen en deze thema's te evalueren. Met de Vlaamse Jeugdraad hebben we voornamelijk de thema's behandeld waar we binnen onze werking prioritair mee bezig zijn. Over een aantal van deze thema's hebben we in het verleden al een advies geschreven of op een andere manier input gegeven aan het beleid. We putten ook uit informatie van andere jeugdorganisaties.

De Vlaamse Jeugdraad kwam het World Programme of Action for Youth pas 'op het spoor' n.a.v. deze evaluatie, terwijl dit document ondertussen al 10 jaar van kracht is. De Vlaamse Jeugdraad wil dit wereldjeugdbeleidsplan verder opvolgen en ermee aan de slag gaan.

Algemene opmerkingen om de evaluatie te beginnen

- ▶ Het World Programme of Action for Youth is reeds 10 jaar oud, maar **de doelstellingen uit dit plan zijn nog steeds actueel**. De prioritaire domeinen op het vlak van jeugdbeleid zijn nog steeds belangrijke thema's voor jongeren. Op beleidsniveau moet dan ook gewerkt worden met expliciete aandacht voor deze doelgroep.
- ▶ Het is ook **een goede zaak dat dit actieplan wordt geëvalueerd**. Een actieplan is immers waardeloos als er niks mee gebeurt. En een evaluatie is daartoe een hulpmiddel. Enerzijds om te zien hoe ver we staan, en om bij te sturen. Anderzijds om de verdere uitvoering van het plan te stimuleren.
- ▶ De evaluatie van de uitvoering van het WPAY en de Wereldjeugd rapporten (2003 & 2005) erkennen duidelijk het belang van een **geïntegreerd jeugdbeleid** waar alle overheden werk van moeten maken.
- ▶ Dat deze evaluatie gebeurt met **betrokkenheid van de jeugdsector** is zeer belangrijk. Als het gaat om jeugdbeleid is dit de doelgroep die betrokken moet worden bij de opmaak, de opvolging, de uitvoering en de evaluatie ervan.

Jeugdbeleid in België en in Vlaanderen

Jeugdbeleid als expliciet beleidsdomein is in België gemeenschapsmaterie, wat o.a. betekent dat dit niet voor heel België door dezelfde ministers wordt gemaakt. De Vlaamse Jeugdraad richt zich voor deze materie in eerste instantie tot de Vlaamse minister van Jeugd. Momenteel is dat minister Anciaux.

Als Vlaamse Jeugdraad richten wij ons prioritair naar de Vlaamse overheid, en in 2de instantie ook naar de Belgische. Jeugdbeleid mag dan wel een beleidsdomein zijn dat in het pakket van één Vlaamse minister zit, een geïntegreerd jeugdbeleid wordt gemaakt door alle ministers op alle niveaus. Het WPAY zelf is daarvan een bewijs: de meeste domeinen die hier als prioriteiten worden benoemd, zijn de bevoegdheid van een andere minister dan de minister van Jeugd in Vlaanderen.

Het WPAY als instrument is eigenlijk de bevoegdheid van federaal minister van Buitenlandse Zaken (momenteel minister De Gucht). We schreven hem een brief om hem te wijzen op de aangegane engagementen van België en om hem te drukken op het belang van een geïntegreerd jeugdbeleid. Wij stelden hem ook de vraag om werk te maken van de evaluatie van de uitvoering van het WPAY in België. Minister De Gucht is bereid een antwoord te coördineren, maar vindt het niet zijn bevoegdheid om zich uit te spreken over jeugdbeleid. Daarom schreven we ook een brief naar minister van Jeugd Anciaux om hem te vragen dit toch nog op te nemen.

De minister van Jeugd werkt momenteel aan een Vlaams jeugdbeleidsplan, een plan dat een beetje vergelijkbaar is met het WPAY, maar dan toegepast op de Vlaamse situatie. Bij de uitvoering van het Vlaams jeugdbeleidsplan zou de link moeten gelegd worden naar de doelstellingen uit het WPAY.

Zowel het Vlaams jeugdbeleidsplan als het WPAY gaan duidelijk verder dan één afgebakend beleidsdomein. Elke minister is dus een beetje minister van Jeugd. Het WPAY, als beleidsinstrument van een overkoepelende instantie, zou een aanmoediging kunnen zijn om hier werk van te maken.

- ▶ We nodigen alle beleidsmakers in Vlaanderen en België uit om werk te maken van een geïntegreerd jeugdbeleid.
- ▶ We nodigen de minister van Jeugd uit om hiertoe initiatief te nemen in het Vlaams jeugdbeleidsplan.

De prioriteiten uit het WPAY

Algemeen

- Met de Vlaamse Jeugdraad lichten we verder in dit document een aantal prioritaire thema's uit het WPAY om de uitvoering ervan in Vlaanderen te evalueren. Honger en armoede, milieu, meisjes en jonge vrouwen, globalisering, ICT, HIV/AIDS, conflictpreventie en intergenerationele relaties bespreken we hier niet. We zullen het vooral hebben over onderwijs, tewerkstelling, gezondheid, druggebruik, jeugddelinquentie, vrijetijdsactiviteiten en participatie.
- België is opgesplitst in gemeenschappen en gewesten, wat betekent dat bepaalde beleidsdomeinen op federaal niveau worden geregeld en andere op gemeenschaps- of gewestniveau. Voor Vlaanderen is dit een beetje minder ingewikkeld omdat de instellingen van de Vlaamse gemeenschap en het Vlaamse gewest samengevoegd zijn. We focussen hier vooral op de **Vlaamse situatie**. Bij het begin van elk thema situeren we het thema in de Belgische staatsstructuur door te vermelden wiens bevoegdheid het is.

Meer over de Belgische staatsstructuur en instellingen in bijlage 1.

1. Onderwijs

Bevoegdheid

In België is onderwijs gemeenschapsmaterie, wat dus betekent dat dit beleid voor Vlaanderen, Wallonië en de Duitstalige gemeenschap door verschillende beleidsmakers uitgetekend wordt. Hier hebben we het dus enkel over de Vlaamse situatie.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

Ondanks het feit dat in Vlaanderen alle kinderen en jongeren tot 18 jaar leerplichtig zijn, en het onderwijs in principe kosteloos moet zijn, profiteert niet iedereen van de voordelen die het onderwijs moet bieden. Daarnaast reproduceert het huidige onderwijssysteem zelfs sociale ongelijkheid.

- ▶ De overheid moet werken aan **gelijke kansen voor alle kinderen** in het onderwijs. Eén aspect hiervan is het principe van **kosteloos leerplichtonderwijs**, dit moet bewaakt en verzekerd worden.

Uit internationale studies blijkt dat het niveau van het onderwijs in Vlaanderen op vlak van kennisverwerving op een zeer hoog niveau staat. Toch zijn er nog steeds jongeren die 'laaggeletterd' zijn (dit betekent dat zij onvoldoende kennis en vaardigheden hebben om in de huidige maatschappij te kunnen functioneren). Voor een deel heeft dit te maken met de informatisering van de maatschappij waaraan het huidige onderwijssysteem niet aangepast is.

In het onderwijs in Vlaanderen zijn ook spijbelen en het watervalstelsel gekende problemen, die er op wijzen dat het onderwijssysteem niet voor alle kinderen en jongeren een goed systeem is.

- ▶ De overheid moet dus werk maken van de aanpak van het **spijbelen**: niet zozeer het aanpakken van spijbelaars, maar op zoek gaan naar de **oorzaken**, met **betrokkenheid** van de jongeren die spijbelen.
- ▶ Ook het **watervalstelsel** moet aangepakt worden: we moeten op zoek naar alternatieven voor het huidige 'schotten'-systeem waarbij het onderwijs onderverdeeld is in ASO, KSO, BSO en TSO. De richtingen in het BSO en TSO moeten opgewaarderd worden. Jongeren moeten in het onderwijssysteem een traject kunnen afleggen dat past bij hun mogelijkheden en interesses.
- ▶ Net zoals bij het zoeken naar een job, zou ook in de schoolcarrière gewerkt kunnen worden met een vorm van **trajectbegeleiding** (het huidige systeem moet verder uitgewerkt worden). Beide trajecten kunnen aansluiten op elkaar, en zelfs een continuüm vormen. (De huidige minister van Onderwijs heeft in zijn beleidsnota een dergelijk idee uitgeschreven.)
- ▶ Ook de evoluties in het **EVC** (Elders Verworven Competenties)-verhaal moeten opgevolgd worden en binnen deze trajecten gekaderd. Er moet gezocht worden naar een goede manier om kennis en vaardigheden die niet in de school verworven werden te valideren in de zoektocht naar een job. Jongeren die niet op de schoolse manier aan een diploma geraken moeten wel nog kansen krijgen. Hierbij moet wel aandacht zijn voor de jeugdwerksector, voor het risico op uitsluiting van bepaalde jongeren, en voor de extra administratieve belasting.
- ▶ Een ander nieuw fenomeen is het concept '**brede school**'. Dit is nog onvoldoende gekend, en moet dus onderzocht worden op zijn voor- en nadelen voor alle betrokken actoren.

Bij veel 'problemen' wordt naar onderwijs gekeken als cruciale actor in het zoeken naar en bieden van oplossingen, vooral als gezocht wordt naar een kanaal om jongeren te bereiken. Als jongeren geïnformeerd moeten worden over thema's zoals alcohol, relaties en seksualiteit, duurzame mobiliteit en politiek wordt heel vaak in de richting van het onderwijs gekeken.

- ▶ Onderwijs is zeker een belangrijke partner in het informeren van jongeren, maar dit moet kaderen in een breder **informatiebeleid**, waarin ook andere actoren in betrokken worden. Aangezien het huidige onderwijssysteem niet het goede systeem is voor alle kinderen en jongeren, zal de informatie via deze weg ook niet alle jongeren bereiken. (Meer over informatiebeleid onder het thema "drugs".)
- ▶ In het onderwijs wordt het informeren van jongeren over maatschappelijke thema's (gezondheidseducatie, milieu-educatie,...) vaak in **vakoverschrijdende eindtermen** gegoten. Een goede invulling van de vakoverschrijdende eindtermen (waar de scholen vrij in zijn) is echter niet vanzelfsprekend. Dit systeem moet geëvalueerd, en waar nodig bijgestuurd worden

Ook hier moet **participatie** de rode draad zijn. Ook in het onderwijs mag participatie niet gezien worden als een leerproces. Het moet gaan om echte participatie, hier en nu. Zeker in het onderwijs zijn jongeren ervaringsdeskundigen die volwaardige actoren moeten zijn in het maken van beleid. Participatie is geen project, of is niet enkel aanwezig als er een leerlingenraad is: participatie is een klimaat.

Er is reeds werk gemaakt van de wetgevende instrumenten: het gelijke kansendecreet en het participatiedecreet.

- ▶ Het beleid moet nog op zoek naar acties en mogelijke ondersteuning die een participatief klimaat in scholen kunnen waarmaken. (Dit is de laatste tijd eerder afgebouwd dan uitgebreid.) (Over participatie verder meer.)

Iedere jongere zou de kans moeten krijgen om een **internationale ervaring** op te doen. Dergelijke ervaringen zijn om meerdere redenen interessant: academisch, educatief, linguïstisch, cultureel,... In de huidige kenniseconomie die Europa wil zijn, is een dergelijke ervaring een kans. Momenteel zijn er echter nog heel wat drempels om studenten internationaal mobiel te laten zijn, zowel voor het hoger onderwijs als voor het middelbaar: het financiële aspect, gebrek aan informatie, de ongelijkheid tussen de verschillende opleidingsniveaus, de ontoereikende harmonisering van diploma's en opleidingen,...

- ▶ Het beleid moet deze drempels uit de weg werken.

2. Tewerkstelling

Bevoegdheid

Tewerkstelling is een gedeelde bevoegdheid van Vlaanderen en de federale overheid. In Vlaanderen zit de bevoegdheid tewerkstelling bij dezelfde minister als de bevoegdheid onderwijs, wat de mogelijkheid geeft om het onderwijs-arbeidstraject als 1 geheel aan te pakken.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

In België en Vlaanderen zijn jongeren nog te veel vertegenwoordigd in de werkloosheidscijfers. Er worden op beide beleidsniveaus initiatieven genomen om werk te maken van tewerkstelling van jongeren.

“**Leren en werken**” is voor sommige jongeren de oplossing om een opleiding en werk te combineren, wat hun kansen op de arbeidsmarkt ten goede komt. De deeltijdse opleidingen hebben nu echter een negatief imago en jongeren komen hier vaak terecht via een negatieve keuze (het afzakken naar een ‘lager’ niveau). Daarnaast zijn er vaak onvoldoende jobs om alle deeltijdse leerlingen naast de theoretische opleiding ook effectief aan de slag te laten gaan en zo kennis, vaardigheden en praktijkervaring op te laten doen.

- ▶ “Leren en werken” moet een volwaardige opleiding zijn, waar je effectief ook deeltijds aan de slag kan in een job. De overheid moet hiertoe een **informatie- en aanmoedigingsbeleid** voeren.

Daarnaast past dit ook binnen het zoeken naar alternatieven voor het huidige ‘schotten’-systeem en de opwaardering van sommige studierichtingen (zie “onderwijs”).

De stap van de school naar de arbeidsmarkt is voor jongeren niet evident. Ons tewerkstellingsstelsel is zeer complex, en jongeren zijn niet altijd voldoende voorbereid op de arbeidsmarkt.

- ▶ Ook hier is een doorgedreven **informatiebeleid** noodzakelijk. (Meer over een jongereninformatiebeleid onder ‘druggebruik’.)

- ▶ Er moet werk gemaakt worden van **trajectbegeleiding** voor elke jongere (niet dat elke jongere dit nodig heeft, maar elke jongere die dit nodig heeft moet hiertoe uitgenodigd worden).

Trajectbegeleiding moet aan een aantal voorwaarden voldoen:

- laagdrempelig;
- transparant en eenduidig;
- op maat van de jongere;
- doorheen heel de arbeidsloopbaan.

Eigenlijk begint dit traject voor jongeren al in het onderwijs en er moet dus tijdens de schooltijd al werk gemaakt worden van een goede oriëntatie. Er moet voor de jongeren begeleiding zijn bij de studiekeuze of joboriëntering.

3. Honger en armoede

Bevoegdheid

Dit thema situeert zich in België onder andere op gemeenschapsniveau onder de noemer ‘welzijn’.

De Vlaamse Jeugdraad heeft onvoldoende gegevens om zich te kunnen uitspreken over de toestand in Vlaanderen op vlak van honger en armoede. Dit probleem is zeker niet te verwaarlozen, en de doelgroep kinderen en jongeren mag in een beleid hierrond zeker niet vergeten worden. Ook hier is participatie van jongeren belangrijk, om een goed beleid te maken.

4. Gezondheid

Bevoegdheid

Zowel op federaal als op Vlaams niveau is er een minister van Volksgezondheid.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

Preventie

Een belangrijk luik binnen het gezondheidsbeleid is preventie. Als het gaat over preventie bij jongeren zien we overal verbodsbepalingen opduiken. Om de weekendongevallen aan te pakken, wordt jongeren verboden met de auto te rijden tijdens weekendnachten. Piercings, tatoeages en tabak

worden verboden terrein voor minderjarigen. Voor schoolgaande jongeren worden de frisdrankautomaten uit de scholen gebannen. Zulke redenering is niet alleen simplistisch en principieel onjuist, het levert vooral ook foute beleidskeuzes op. Alles wat fout of ongezond is, wordt op 1 grote hoop gegooid en massaal gebombardeerd tot verboden terrein voor jongeren.

Dit is volgens ons geen goed beleid. We zetten onze argumenten even op een rijtje.

- Iets dat verboden wordt, zou wel eens aantrekkelijker kunnen worden. Zo leer je kinderen en jongeren ook niet omgaan met de dingen;
- De overheid neemt zo almaar meer opdrachten uit de handen van ouders. De hete hangijzers, die tot de boeiende discussies horen in een gezin met opgroeiende jongeren, worden weggenomen en van bovenuit verboden.
- Al deze verboden leiden tot meer regulitis i.p.v. tot administratieve vereenvoudiging.
- Op deze manier worden jongeren die toch willen roken, een piercing willen,... in de criminele sfeer geduwd, terwijl experimenteren vaak eigen is aan een jongerencultuur.
- De vraag is dan nog maar of dergelijke regelgeving uitgevoerd en gecontroleerd kan worden.
- Leeftijdsgrenzen zijn ook zeer arbitrair: weet iedereen vanaf 16 plots wel hoe met alcohol om te gaan? Vanaf 18 besef je plots wel dat een tatoeage permanent is?

Preventie moet vertrekken vanuit een positief emancipatorisch beeld van kinderen en jongeren. Naast het feit dat dit kinderen en jongeren een juiste plaats geeft in de maatschappij, is dit volgens ons ook veel effectiever.

Preventie moet erop gericht zijn de weerbaarheid van de doelgroep(en) te verhogen, zodat zij (beter) in staat zijn om zelf bewuste keuzes te maken. Preventie betekent dus niet hetzelfde als 'de strijd tegen ...', maar wel net het empoweren, het weerbaar maken. Preventie betekent dikwijls ook dat je een bepaald gedrag / probleemsituatie wil voorkomen. Volgens ons kan je dat maar bereiken als je mensen weerbaar maakt en versterkt, en dus niet als je hen alles wat zou kunnen schaden simpelweg verbiedt.

Uiteraard is het niet zo eenvoudig om te balanceren tussen het geven van vrijheid, ruimte en vertrouwen en - anderzijds - het stellen van bepaalde grenzen. Toch is het belangrijk niet te verglijden in een al te makkelijk verbodsbeleid.

Preventie moet ook de verantwoordelijkheid van iedereen aanspreken. Het mag niet gericht zijn op 1 leeftijdssegmentje uit een grotere doelgroep. Dit betekent niet dat er geen gediversifieerd preventiebeleid moet gevoerd worden. Preventie naar jongeren kan perfect kaderen binnen een breder preventiebeleid.

► Een preventiebeleid moet werk maken van het **empoweren** van mensen, het **geven van het goede voorbeeld**, het **bespreekbaar maken** van dingen, het **informer**en van mensen. Ook hier moeten jongeren betrokken worden.

Beeldvorming

Dit alles kan alleen als uitgaan wordt van de competentiebenadering van jongeren. De problematiserende invalshoek in de media over jongeren (cfr. krantenkoppen als "Jongeren kijken steeds dieper in het glas" of "Steeds jonger aan de drugs") leidt echter tot verkeerde beeldvorming. Zo zorgt alarmerende berichtgeving over alcoholgebruik door jonge tieners voor fragmentarische beleidsinitiatieven die zich richten op 1 doelgroep, zonder dit geïntegreerd aan te pakken. Dergelijke beleidsvorming zit niet ingebed in een breder preventieplan en bevestigt op zijn beurt opnieuw de negatieve beeldvorming over jongeren.

► Ook beleidsmakers hebben een taak bij de **beeldvorming** over jongeren. Beleid mag niet gebaseerd zijn op krantenkoppen.

5. Milieu

Bevoegdheid

Het beleidsdomein leefmilieu situeert zich op Vlaams niveau. Duurzame ontwikkeling is een federale bevoegdheid.

Hierover hebben wij als Vlaamse Jeugdraad niet voldoende info om een stand van zaken of nodige beleidsacties te formuleren.

6. Druggebruik

Bevoegdheid

De (il)legaliteit van (soft)drugs valt in België onder de bevoegdheid van de federale minister van Justitie.

De hulpverlening (van informeren tot opvang) valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Welzijn.

Preventie van druggebruik zit zowel federaal als bij de gemeenschappen. We hebben op beide niveaus een minister van Volksgezondheid.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

Wetgevend kader

Momenteel is het een probleem dat het wetgevend kader niet volledig duidelijk is. Er zitten nog onduidelijkheden in de wetgeving. Nog niet zo lang geleden hebben de beleidsmakers geprobeerd om de wetgeving aan te passen, maar dit heeft niet geleid tot meer duidelijkheid.

- ▶ Er moet dringend werk gemaakt worden van een **sluitende en duidelijke wetgeving**. Hierover moet dan zeer breed **gecommuniceerd** worden.

Hulpverlening

Op het vlak van hulpverlening is men momenteel bezig met het uitvoeren van het nieuwe decreet op de integrale jeugdhulp. Dit zou moeten maken dat de hulpverlening voor jongeren toegankelijker, doorzichtiger, sneller en op maat gebeurt.

Dat **participatie** van jongeren hierbij een cruciale factor is, zowel op beleidsniveau als binnen het eigen hulpverleningstraject, is zeer belangrijk, maar in de praktijk niet zo makkelijk.

- ▶ Op Vlaams en regionaal niveau is er jongerenvertegenwoordiging voorzien in de **formele advieskanalen**. Deze **participatie moet voldoende gekaderd en ondersteund worden** om effectieve participatie te zijn.
- ▶ Daarnaast moet ook gezocht worden naar **andere vormen van participatie** (structureel en informeel).
- ▶ Ook moet er aandacht gaan naar **participatie van jongeren binnen de eigen hulpverlening**. Hiertoe moet op zoek gegaan worden naar methodieken, vorming voor hulpverleners,...

Preventie

In de brede waaier aan hulpverlening die aangeboden wordt binnen de integrale jeugdhulp is het aspect preventie weggelaten.

- ▶ Binnen de hulpverlening moet ook aandacht gaan naar **preventie**
- ▶ Hierbij kan de **jeugdwerksector** een **partner** zijn.

(Meer over preventie onder "gezondheid".)

Informatie

De meest laagdrempelige vorm van hulpverlening is het geven van informatie. Dit geldt niet alleen voor drugs, maar voor alle thema's waarover jongeren geïnformeerd moeten worden. In een informatiebeleid zijn jongeren een specifieke doelgroep. Over drugs, maar ook over andere thema's die belangrijk zijn in het leven van kinderen en jongeren, bereikt nog niet alle informatie alle jongeren.

- ▶ Hiervoor moeten alle beleidsmakers werk maken van een **jeugdinformatiebeleid**. Jeugdinformatie moet **op maat van kinderen en jongeren** zijn: in verstaanbare taal, divers, aantrekkelijk en veelvuldig vindbaar en direct bruikbare en concrete informatie bieden. Een goed informatiebeleid vraagt een **integrale en categoriale aanpak** vanuit een visie die **empowerment** van jonge mensen centraal stelt.

Jeugdhulpverlening versus jeugdrecht

De opsplitsing tussen hulpverlening en jeugdrecht - die niet alleen als aparte beleidsdomeinen bij verschillende ministers zitten, maar zelfs op verschillende beleidsniveaus - maakt het zeer moeilijk om een samenhangend beleid te voeren. (meer over jeugdrecht onder 'jeugddelinquentie').

- ▶ Er moet op zoek gegaan worden naar een manier om een **samenhangend beleid** te voeren op vlak van hulpverlening en jeugdrecht.

7. Jeugddelinquentie

Bevoegdheid

In België valt jeugdrecht onder de bevoegdheid van de federale minister van Justitie. De uitvoering van de maatregelen zoals die momenteel geregeld zijn in de wetgeving gebeurt op gemeenschapsniveau en in Vlaanderen is de minister van Welzijn hiervoor bevoegd.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

Jongeren worden in België nog steeds gezien als onbekwame mensen die beschermd moeten worden. Jongeren moeten inderdaad tot op zekere hoogte beschermd worden, maar het huidige jeugdbeschermingsrecht biedt aan jongeren binnen justitie geen rechtszekerheid.

Aangezien geen straffen worden uitgesproken maar maatregelen, gelden de rechtswaarborgen niet op dit moment.

Wij pleiten voor een jeugdrecht...

- dat geldt voor **alle jongeren**. Wij pleiten ervoor om een systeem uit te werken waarin alle minderjarige delinquenten terecht kunnen, waardoor uithandengeving niet nodig is.
  - dat **herstelrecht** als uitgangspunt hanteert.
  - waarin jongeren **verantwoordelijk** gesteld worden voor hun daden en waar de maatregelen:
    1. gekoppeld zijn aan het gepleegde delict (er moet een duidelijk **verband** zijn tussen het gepleegde feit en de maatregel);
    2. **constructief** zijn;
    3. **op maat van jongeren** zijn.
  - waarin rekening gehouden wordt met het gepleegde **delict**, en met de totale **context** waarin de jongere zich bevindt.
  - waarin een evenwicht is tussen **responsabilisering, bescherming en opvoeding**.
  - waarin ook jongeren kunnen genieten van dezelfde rechtswaarborgen als volwassenen:
    - o het **legaliteitsbeginsel**;
    - o het **gelijkheidsbeginsel**;
    - o het **proportionaliteitsbeginsel**.
  - waarin jongeren ook **recht** hebben **op een goede verdediging** door een advocaat die hiervoor een specifieke opleiding heeft genoten.
- De huidige wetgeving is momenteel in hervorming. De nieuwe voorstellen die wij hierover al konden lezen komen niet tegemoet aan bovenstaande noden. Heel wat politieke en communautaire elementen zorgen ervoor dat het beleid niet komt tot **een jeugdrecht dat goed is voor jongeren**.

8. Vrijtijdsactiviteiten

Bevoegdheid

De Vlaamse minister van Jeugd is ook bevoegd voor Sport en Cultuur, en is dus ook de bevoegde minister voor het thema vrijetijdsactiviteiten.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

Op welke manieren bevordert de overheid vrijetijdsactiviteiten voor jongeren? Hoe worden deze activiteiten gesteund door de overheid? Wat weet je over programma's van vzw's?

De overheid promoot activiteiten in de vrije tijd voor jongeren op verschillende wijzen. Daartoe geeft ze vooral subsidies aan organisaties om hun werking op te zetten.

In wat volgt benaderen we de 3 belangrijkste domeinen voor jongeren:

1. Sport
2. Cultuur
3. Jeugdwerk

1. Sport

Wat betreft vrije tijd ondersteunde Vlaanderen projecten zoals buurtsport en een project om **leerkrachten lichamelijke opvoeding** in te zetten in de naschoolse sportbeoefening in de school. Dit om zoveel mogelijk jongeren op een verantwoorde manier te laten bewegen. 17 leerkrachten namen

in 2001 deel aan het project. In 2003 werd een nieuw accent gelegd: het uitwerken van de link tussen schoolsport en clubsport.

Bij **Buurtsport** willen de sectoren Sport, Jeugd en Welzijn de handen in elkaar slaan om “*recreatieve sportbeoefening van kinderen en jongeren in de eigen wijk en de eigen woon- en leefomgeving te stimuleren en te bevorderen. Dit met nadruk op de benadering van sportkansarme jongeren*”.

Het Vlaamse sportbeleid en de ontwikkeling ervan, wordt hoofdzakelijk gedragen door de Vlaamse overheidsinstelling **BLOSO**: Commissariaat-generaal voor de bevordering van de lichamelijke ontwikkeling, de sport en de openluchtrecreatie.

De opdrachten van Bloso zijn onder andere:

- de promotie van de sport (studie, planning, ontwikkeling) in binnen- en buitenland;
- begeleiding, coördinatie en stimulering van activiteiten van lokale, provinciale en landelijke sportverenigingen;
- algemene sportbegeleiding via subsidiëring van openbare en particuliere initiatieven;
- beheer en besteding van de gelden van het Sportfonds;
- organiseren van sportlessen, sportkampen, sportklassen en landelijke sport-promotiecampagnes;
- organisatie van sportkaderopleidingen, trainers- en vormingscursussen voor sporttechnische en bestuurskaders;
- uitbouw van een topsportbeleid.

Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel heeft in november 2004 zijn **Beleidsnota sport 2004-2009** ingediend bij het Vlaams parlement. Daarin stelt hij 8 strategische doelstellingen voorop:

1. Het optimaliseren van het sportklimaat.
2. Het verhogen van de (beleids)erkenning van (de grote maatschappelijke betekenis van) sport door de Vlaamse overheid.
3. Het verhogen van de efficiëntie en effectiviteit door het streven naar een geoptimaliseerde structuur voor de sport met duidelijk afgebakende beleidsverantwoordelijkheden.
4. De sportparticipatie verhogen via een doelgericht ‘sport voor allen’-beleid.
5. De kwaliteit van het sportaanbod verbeteren in hoofde van alle actoren en op alle niveaus.
6. Het voeren van een planmatig sportinfrastructuurbeleid.
7. Het voeren van een voorwaardenscheppend en integraal topsportbeleid.
8. Het vrijwaren van de integriteit van de sport op alle niveaus.

2. Cultuur

De Vlaamse overheid ondersteunt via het kunstendecreet kunstenaars en gezelschappen die zich expliciet richten tot jongeren. Daarnaast ondersteunt ze ook kunsteducatieve organisaties die zich niet expliciet of uitsluitend tot de jeugd richten, maar af en toe producten voor jongeren maken en/of kunsteducatieve activiteiten ontwikkelen. Die werkingen zijn onderdeel van hun beleidsplan en komen in aanmerking voor het berekenen van hun structurele subsidie.

De Vlaamse overheid geeft specifieke aandacht aan het kunstenaarsaanbod voor de jeugd via cultuurprijzen (bijv. prijs voor jeugdliteratuur, 1000 Wattprijs voor jeugdtheater), festivals (bijv. Europees Jeugdfilmfestival, Tweekt) en participatie-acties (bijv. Jeugdboekenweek, De Kunstbende, Tinteltenen, Krokuskriebels). Zie www.cjp.be.

3. Jeugdwerk

Jeugdwerk in Vlaanderen wordt als volgt gedefinieerd:

- sociaal-culturele initiatieven;
- voor jonge mensen tussen 3 en 30 jaar;
- die plaatsvinden in de vrije tijd;
- waaraan de participatie op vrijwillige basis is;
- en dat plaatsvindt onder educatieve begeleiding.

De Vlaamse overheid investeert op 3 verschillende domeinen:

- subsidies aan gemeentebesturen en provincies;
- subsidies aan jeugdverenigingen en jongeren;
- subsidies aan jeugdverblijfcentra.

Het jeugdwerk situeert zich ook op 3 verschillende **niveaus: nationaal, provinciaal en lokaal**. (Een schematisch overzicht van het Vlaams jeugdwerkkader op deze 3 niveaus vind je in bijlage 2.)

Er zijn een kleine **5.500 plaatselijke particuliere jeugdwerkinitiatieven in Vlaanderen** (in bijlage 2 vind je een overzicht van de aantallen en soorten jeugdwerkinitiatieven in Vlaanderen).

De **decreten**:

- het decreet op het gemeentelijk, intergemeentelijk en provinciaal jeugdwerk;
- het decreet op het Vlaams jeugdbeleid;
- het decreet op de jeugdverblijfscentra.

Het decreet op het lokaal jeugdwerk vergrootte de decentralisatie en creëerde een breder kader voor de noden van het jeugdwerk. De sterkte van het decreet ligt ontegensprekelijk in de mogelijkheden voor participatie en de communicatieve planning: kinderen en jongeren kunnen hun noden en behoeften duidelijk maken, hoewel dit meestal te vaak beperkt blijft tot het schrijven van het gemeentelijk jeugdwerkbeleidsplan.

Ook in het decreet op het Vlaams jeugdbeleid werd overgeschakeld op de planmatige aanpak voor jeugdorganisaties.

Meer uitleg over de inhoud van de decreten en de hieraan gekoppelde budgetten in bijlage 2.

Heeft je overheid openbare bibliotheken, culturele centra en andere culturele faciliteiten opgericht in landelijke en stedelijke gebieden? Hoe worden jongeren aangemoedigd om actief te zijn op de gebieden van toneel, schone kunsten, muziek en andere vormen van culturele expressie? Wat weet je over de betrokkenheid van vzw's?

Bibliotheken

Elke gemeente is verplicht (alleen of in samenwerking met andere gemeenten) een openbare bibliotheek uit te bouwen. De spreiding van de bibliotheekvoorzieningen is nog sterker omdat in veel deelgemeenten uitleenposten worden georganiseerd. De bibliotheek heeft een ruime opdracht, is een basisvoorziening waar elke burger terecht kan met zijn vragen over kennis, informatie en ontspanning; en is actief inzake cultuurspreiding en -participatie. De Vlaamse gemeenschap geeft een forfaitaire subsidie voor het bibliotheekpersoneel. De jeugd is een prioritaire doelgroep voor de bibliotheken.

Cultuur- en gemeenschapscentra

In meer dan 60 van de ruim 300 Vlaamse gemeenten is er een gesubsidieerd cultuurcentrum. Bovendien ontvangen 26 gemeenten een projectsubsidie voor hun gemeenschapscentrum, wat betekent dat het centrum een veelzijdige werking heeft. Ruim 200 gemeenten dienden een aanvraag in voor het lokaal cultuurbeleid en beschikken dus over een minimale culturele infrastructuur (polyvalente zaal, tentoonstellingsruimte, vergaderruimte).

De cultuur- en gemeenschapscentra beschouwen de jeugd als een prioritaire doelgroep. Zij verzorgen een speciaal aanbod, voeren hierover gerichte communicatie en promotie en geven prijsreducties voor jongeren.

De combinatie van de ondersteuning van kunstenaars en het spreidingsbeleid leidt tot een uitgebreid en toegankelijk cultureel aanbod voor de jeugd. Ter illustratie: de databank van De Tijd bevat jaarlijks ongeveer 16.750 podiumactiviteiten voor jongeren. Dit is 28% van het totaal aantal voorstellingen. Dit is veel, wetende dat slechts 16% van de bevolking jonger is dan 16 jaar. M.a.w. de jeugd wordt goed bediend.

Er zijn organisaties (zoals in het jeugdwerk als in de cultuursector) met kunsteducatie als hoofddoelstelling. Daarbij leggen ze verschillende accenten: drama, muziek en expressie zijn daar een onderdeel van. Een overzicht van de kunsteducatieve organisaties vind je op www.veerman.be.

Op welke manieren worden jongeren aangemoedigd om deel te nemen aan toerisme, internationale culturele evenementen, sport en alle andere activiteiten waar de jeugd in geïnteresseerd is?

Vlaanderen subsidieert individuele jongeren en verenigingen voor de realisatie van een internationaal project. De nieuwe subsidieregeling omvat 5 luiken:

1. Internationale culturele projecten: opzetten van internationale culturele initiatieven voor de jeugd of voor deelname van jongeren aan internationale festivals, grote internationale wedstrijden of tentoonstellingen in het buitenland, op voorwaarde dat ze hiervoor worden uitgenodigd.

Zowel individuele jongeren (max. 25 jaar) als verenigingen komen in aanmerking voor subsidiëring.

2. Humanitaire projecten: hebben tot doel de solidariteit met de jeugd in door rampspoed getroffen gebied te bevorderen. Deze subsidies worden toegekend aan verenigingen die ontvangstprogramma's in Vlaanderen organiseren voor kinderen en jongeren uit regio's die getroffen werden door rampspoed of die bi- of multilaterale vormingsprojecten met jongeren of jeugdwerkers uit dergelijke landen organiseren.

3. Initiatieven om de kansen tot individuele deelname van de jeugd aan internationale initiatieven te vergroten: deze subsidies worden toegekend aan verenigingen, om jongeren afkomstig uit situaties van sociale uitsluiting en armoede de kans te bieden een internationale ervaring op te doen. De deelnemende jongeren zijn tussen 16 en 25 jaar.

4. Subsidiëring van internationale projecten geïnitieerd door de jeugd (Extra-Time): voor jongeren tussen 16 en 25 jaar die een project in het buitenland willen opzetten, individueel of met maximaal 4 andere jongeren. Het project duurt minstens 4 en hoogstens 13 weken. Er zijn een aantal basisvoorwaarden: het leren kennen van elkaars cultuur staat centraal; het moet gaan om een zinvol project dat de jongere zelf organiseert; de jongere zoekt zelf lokale partners om mee samen te werken; het moet gaan om projecten in de vrije tijd (geen schoolprojecten of commerciële initiatieven); na het project deelt de jongere ervaringen met anderen via een tegenprestatie.

5. Subsidiëring van prioritaire projecten: deze subsidies worden toegekend aan verenigingen voor de realisatie van bijzondere internationale projecten die beantwoorden aan de prioriteiten zoals vastgelegd in het Vlaamse jeugdbeleidsplan.

Geeft de overheid subsidies aan onderwijsinstellingen om vrijetijdsactiviteiten op te zetten? Zijn deze activiteiten opgenomen in het gewone leerplan?

Nee, hoewel er een aantal jeugdwerkorganisaties zijn die partnerschappen hebben met scholen. Eigenlijk gebruiken de jeugdwerkorganisaties jeugdwerkmethodes in onderwijsinstellingen. Kunsteducatieve organisaties bijvoorbeeld worden vaak (maar niet systematisch) ingeschakeld in het onderwijs in het kader van de eindterm muzische vorming.

Er is wel het **Deeltijds Kunstonderwijs**, dat zich in de vrije tijd afspeelt, maar een bevoegdheid van Onderwijs is. Het Deeltijds Kunstonderwijs (afgekort DKO) beoogt de kunstzinnige vorming van de mens en wil zo een bijdrage leveren aan zijn totale persoonlijkheidsvorming. Deze vorming houdt in dat de leerlingen kunst in al zijn uitingsvormen kritisch leren benaderen en beleven en dat zij deze kunstvormen ook zelf leren beoefenen, individueel of in groep (een orkest, een dansgroep, een toneelgroep). Voor jongeren (-18 jaar) kan het DKO ook een voorbereiding zijn op het hoger kunstonderwijs.

Het DKO is 'aanvullend' onderwijs dat zich richt tot gemotiveerde leerlingen, jongeren én volwassenen, die zich op vrijwillige basis inschrijven en hiervoor inschrijvingsgeld (variërend tussen € 32 en € 162) betalen. Het DKO onderscheidt vier studierichtingen: beeldende kunst, muziek, woordkunst en dans. Elke studierichting heeft een eigen structuur met graden en opties die zijn vastgelegd in de organisatiebesluiten van 31 juli 1990 die van kracht werden op 1 september 1990.

Heeft de overheid programma's en faciliteiten voor vrijetijdsactiviteiten opgenomen in de stedelijke planning? Wat met de landelijke ontwikkelingsprogramma's?

Jeugdwerk heeft een eigen ontwikkeling in stad en platteland. De spreiding in Vlaanderen is vrij bevredigend. Het feit dat alle gemeentes een jeugdwerkbeleidsplan kunnen opmaken maakt dat alle gemeentes ook gestimuleerd worden om werk te maken van vrije tijd voor jongeren.

Vlaanderen en **ruimtelijke ordening**: één chaos. Een hoge bevolkingsdichtheid, overal huizen, veel lintbebouwing, **weinig ordening** dus. In het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen trachtte men daar wat meer structuur in te brengen en meer visie uit te werken.

In heel wat natuurgebieden is er nog het één en ander aan activiteiten en zelfs gebouwen voor jeugdwerk. Dit probleem van **zonevreemdheid** is vrij aanzienlijk en uitgebreid.

Bij de ontwikkeling van **ruimtelijke plannen** vraagt de Vlaamse Jeugdraad om rekening te houden met de wensen van kinderen en jongeren, door hen bijvoorbeeld te betrekken in de opmaak van zo'n plan.

Tenslotte is er ook de mogelijkheid om in bossen **speelzones** af te bakenen.

Het uitgangspunt moet zijn dat kinderen en jongeren het recht hebben om te spelen in bos en natuur. Voor kinderen en jongeren moeten **vrij toegankelijke zones** eerder regel dan uitzondering zijn. Uiteraard willen kinderen en jongeren niet alles overal kunnen doen. Met het aanduiden van vrij toegankelijke zones moet het de bedoeling zijn bos- en natuurzones met hoge ecologische waarde te vrijwaren van betreding.

In het besluit betreffende de toegankelijkheid en het occasionele gebruik van de bossen lezen we de **definitie van een speelzone**: *"een bepaald bosgedeelte, in enkele gevallen heel het bos, dat permanent of gedurende een vaste periode toegankelijk is voor min 18-jarigen en hun begeleiders"*. Speelzones zijn bedoeld voor kinderen en jongeren, en zo willen wij het graag houden.

Hoe heeft de overheid de media aangespoord om bij jongeren begrip en bewustzijn te promoten voor alle aspecten van sociale integratie, inclusief tolerantie en niet-gewelddadig gedrag?

De media zijn autonoom in Vlaanderen, wat maakt dat er niet echt iets structureel is voorzien in de beheersovereenkomsten over de gevraagde thema's. Wel lopen er soms campagnes over de thema's, gefinancierd door de Vlaamse overheid, waarbij wel gebruik wordt gemaakt van verschillende media. Zo zijn er al een aantal diversiteitscampagnes geweest, waarbij de media een belangrijke rol speelden.

In de beleidsnota Jeugd 2004-2009 van minister van Jeugd Bert Anciaux wordt **informatiebeleid** als een van de speerpunten voor de komende beleidsperiode op de voorgrond geplaatst. *'Informatie is bij uitstek een beleidsoverschrijdend gegeven. [...] De concretisering van een informatiebeleid zal een zaak zijn van maat- én netwerk(ing), waarbij ook andere overheden en de verschillende relevante informatieverstrekkers hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Dat moet resulteren in gezamenlijke strategieën voor samenwerking en afstemming.'*

In de vorige beleidsperiode werd reeds het belang van een informatiebeleid benadrukt. In één van de gezamenlijke doelstellingen in het eerste Vlaamse jeugdbeleidsplan luidt het: *'Cruciaal in de realisatie van een Vlaams jeugdbeleid is de communicatie die over en met kinderen en jongeren wordt gevoerd enerzijds, en een goed kindvriendelijk informatiebeleid anderzijds. Wanneer werk wordt gemaakt van communicatie- en informatielijnen, dan moet dat gebeuren op maat van kinderen en jongeren.'*

Naast informatie voor de jeugd hechten we ook belang aan informatie over de jeugd. Dan komt o.m. het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) in de kijker. Informatie voor jeugdwerkers is een van de opdrachten van het Steunpunt Jeugd. Er is ook informatie (of de stemmen) van kinderen en jongeren zelf, verzameld via o.m. jeugdleden en bevestigingen zoals de Kliksons.

In de toekomst wil de overheid een centraal informatiepunt (verder 'Vlaams informatiepunt' of kortweg 'VIP' genoemd) installeren, aangestuurd door de overheid en gezamenlijk beheerd met deskundigen en gebruikers.

9. Meisjes en jonge vrouwen

Bevoegdheid

De doelgroep meisjes en jonge vrouwen is een specifieke doelgroep voor de Vlaamse en federale minister van Gelijke Kansen.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

In Vlaanderen is dit niet de meest prioritaire doelgroep voor het beleid, omdat het gevoel leeft dat de ongelijkheid niet meer zo groot is. Toch is er nog steeds ongelijkheid en zijn er voor jonge vrouwen specifieke problematieken. Zo is er in België / Vlaanderen ook sprake van een glazen plafond: de mannen zijn nog steeds oververtegenwoordigd in leidinggevende functies en de lonen voor vrouwen liggen (in vergelijking met mannen op dezelfde posities) nog steeds beduidend lager.

Seksueel geweld is een probleem dat voornamelijk vrouwen treft en een belangrijke doelgroep voor het armoedebeleid zijn alleenstaande moeders.

De Vlaamse Jeugdraad heeft op dit terrein nog geen doelstellingen of acties geformuleerd.

10. Participatie

Bevoegdheid

Participatie is geen bevoegdheidsdomein van één minister. Dit is een thema dat elke beleidsmaker moet opnemen.

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

Het begrip participatie is al redelijk goed ingeburgerd in onze maatschappij. Er wordt ook al op veel plaatsen werk van gemaakt. Toch wordt participatie vaak beperkt tot de meest voor de hand liggende jeugdterreinen (vrije tijd, cultuur,...). Bovendien kijken volwassenen vaak naar participatie van kinderen en jongeren als een leerproces. Zo werkt het niet. Kinderen en jongeren moeten hier en nu kunnen deelnemen aan de maatschappij waarin ook zij actoren en dus ervaringsdeskundigen zijn.

Participatie van kinderen en jongeren is een rode draad doorheen een goed (jeugd)beleid. Hiervoor moeten zij geïnformeerd en gehoord worden. Er moet ook effectief iets gedaan worden met de input van jongeren en er moet ook teruggekoppeld worden. Dit kan o.a. via jeugdleden, maar participatie gaat verder dan de formele kanalen.

- ▶ Net zoals elke minister werk moet maken van zijn beleidsdomein en hierbij de invalshoek kinderen en jongeren niet mag vergeten, moet **elke minister** ook werk maken van participatie van kinderen en jongeren.
- ▶ Er moet ook gezocht worden naar **structurele en meer informele vormen van participatie**.

In Vlaanderen zijn er op alle niveaus jeugdleden: op gemeenschaps-, provinciaal en lokaal niveau. Ook in scholen wordt vaak gewerkt met een leerlingenraad. Deze formele kanalen werken niet altijd optimaal.

- ▶ Er moet werk gemaakt worden van ondersteuning van de participatiekanalen als we willen komen tot echte participatie.

11. globalisering

Over dit thema spreken we ons niet uit in deze evaluatie.

12. ICT

Ook over dit thema spreken we ons niet uit in deze evaluatie.

13. HIV/AIDS

Stand van zaken en mogelijke doelstellingen & acties

Op dit thema kunnen we de principes rond **preventie en informatie** toepassen. Preventie en informatie rond HIV en aids zijn ontzettend belangrijk. Uit informatie van andere organisaties blijkt dat het aantal besmettingen niet daalt (integendeel, de laatste jaren is er zelfs een stijging in het aantal nieuw gedetecteerde gevallen).

Preventie- en informatiecampagnes zijn niet aangepast aan kinderen en jongeren, terwijl zij toch een van de belangrijkste doelgroepen zijn. Het is wel nog zo dat veel jongeren niet weten hoe een condoom te gebruiken, dat de pil niet voldoende beschermt tegen aids, dat ze zich gratis en anoniem kunnen laten testen. Veel jongeren durven er ook niet over praten of condooms te kopen. Ondanks het feit dat hierover gepraat kan worden, rust er dus nog steeds een taboe op.

- ▶ De overheid moet werk maken van voldoende informatie en preventie rond dit thema, op maat van jongeren. Jongeren moeten hierover voldoende en de juiste kennis hebben zodat zij zichzelf kunnen beschermen.

14. Conflictpreventie

Over dit thema spreken we ons niet uit in deze evaluatie.

15. Intergenerationele relaties

Door de ontgroening en de vergrijzing van onze maatschappij komt het aspect intergenerationele relaties steeds vaker in de kijker. De term “intergenerationeel” zie je steeds vaker opduiken in de media, in beleidsdocumenten,... Het vragen van aandacht voor de categorie jeugd is eigenlijk een impliciete vorm van intergenerationeel werken. Jongeren en ouderen hebben meer gemeenschappelijk dan je op het eerste zicht zou denken. Zo laten zowel jongeren als ouderen verstaan dat ze niet gediend zijn met de eenzijdige berichtgeving over hen. De schuldenlast, het pensioenstelsel en het zilverfonds zijn topics die voor alle leeftijdscategorieën van belang zijn. Jongere en oudere werknemers zouden complementair ingezet kunnen worden op de werkvloer. In het woonbeleid is er sprake van kangoeroewonen, waar jongeren en ouderen een huis delen.

- ▶ Hiermee willen we dus het belang van dit thema benadrukken en ook het belang van een positieve kijk naar specifieke generaties, zoals jongeren en ouderen.

Tot slot

- ▶ Er moet werk gemaakt worden van een geïntegreerd jeugdbeleid dat alle beleidsdomeinen doorkruist, en dit moet op alle niveaus gebeuren. Het WPAY is daarom een goede zaak.
- ▶ Deze evaluatie kan gezien worden als een *wake up call* voor de overheden om werk te maken van dit actieplan. Met de Vlaamse Jeugdraad willen wij hier verder ook werk van maken.

Bijlage 1
de Belgische staatsstructuur en instellingen

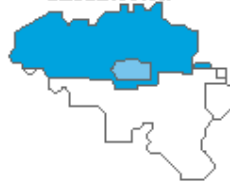
BELGIE

DE FEDERALE STAAT

DE GEMEENSCHAPPEN

DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

DE FRANSE GEMEENSCHAP

DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

DE GEWESTEN

HET VLAAMSE GEWEST

HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJKE GEWEST

HET WAAELSE GEWEST

De Belgische instellingen

<i>federaal niveau</i>	de federale instellingen: <i>Kamer & Senaat</i>				
<i>gewest niveau</i>	<i>Waals gewest</i>		<i>Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i>		Vlaams Gewest
<i>gemeenschaps niveau</i>	Duitstalige Gemeenschap	Franse Gemeenschap	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie		samengevoegd met Vlaamse Gemeenschap
			FGC	VGC	
<i>provinciaal niveau</i>	10 provincies (5 Vlaamse provincies)				
<i>lokaal niveau</i>	589 steden en gemeenten (308 Vlaamse steden en gemeenten)				

Bijlage 2 gegevens jeugdwerk, decreten en budget jeugdwerk

Vlaams jeugdwerkkader op de 3 verschillende niveaus:

	niet-gouvernementeel	co-management	gouvernementeel	jeugdparticipatiestructuren
nationaal	- jeugdorganisaties en -federaties - jeugddiensten - rechtstreeks werken met jongeren	ADJ JINT	Afdeling Jeugd en Sport	Vlaamse Jeugdraad
provinciaal	- regionale afdelingen van jeugdorganisaties en jeugddiensten		provinciale jeugddiensten	provinciale jeugdraden
lokaal	- lokale initiatieven van jeugdbewegingen, jeugthuizen, ... - jeugthuizen - speelpleinactiviteiten		gemeentelijke jeugddiensten met o.a. - gemeentelijke jeugdcentra - gemeentelijke speelpleinen	lokale jeugdraden

Plaatselijk particuliere jeugdwerkinitiatieven in Vlaanderen: vormen en aantallen
(gemeten in 307 van de 308 gemeenten in 2001)

Vlaams gewest	aantal	%
jeugdbewegingen	1891	35,07
jongerenbewegingen	976	18,10
politieke jongerenbewegingen	459	8,51
jeugthuizen/-clubs	436	8,09
amateuristische kunstbeoef.	307	5,69
speelpleinverenigingen	268	4,97
jeugdmuziekateliers	130	2,41
studentenclubs	116	2,15
jeugdateliers	108	2,00
initiatieven kansarme jeugd	90	1,67
jeugdverenigingen voor jeugd met een handicap	59	1,09
zelforganisaties allochtone jeugd	41	0,76
vorming werkende jongeren	38	0,70
kinderboerderijen	26	0,48
jeugdbioskopen	18	0,33
andere jeugdverenigingen	429	7,96
totaal	5392	100,00

Het decreet op het gemeentelijk, intergemeentelijk en provinciaal jeugdwerkbeleid (14/02/2003)

Lokaal deel (308 steden en gemeenten)

- leeftijd: 3 tot 25 jaar
- uitgangspunten geïntegreerd jeugdbeleid:
  - horizontaal
    - tussen de beleidsdomeinen (jeugd/sport/cultuur...) en beleidsniveaus (intergemeentelijk/interprovinciaal)
  - verticaal

- complementariteit tussen beleidsniveaus
  - complementariteit voor specifieke doelgroepen
- offensief jeugdbeleid
- subsidiariteit
- lokaal jeugdwerkbeleidsplan (3-jaarlijks)
  - maatschappelijk kader
  - 8 beleidsdomeinen
    - ondersteuning van het jeugdwerk
    - ondersteuning van kadervorming
    - toegankelijkheid van het jeugdwerk
    - participatie en terugkoppeling
    - jeugdwerkinfrastructuur
    - geïntegreerd jeugdwerkbeleid
    - ruimte voor jeugd
    - communicatie en informatie voor de jeugd
- elk jaar:
  - jaarplan
  - werkingsverslag
- participatieprocedure met:
  - particuliere plaatselijke en intergemeentelijke jeugdwerkinitiatieven
  - kinderen en jongeren
  - experts
- prioriteiten: vastgelegd om de 3 jaar
  - 2005 tot 2007: jeugdruimte

Provinciaal deel (5 provincies)

- provinciaal jeugdwerkbeleidsplan (6-jaarlijks)
  - maatschappelijk kader
  - 8 beleidsdomeinen:
    - ondersteuning jeugdwerk
    - kadervorming
    - toegankelijkheid van het jeugdwerk
    - participatie en terugkoppeling
    - jeugdruimte
    - communicatie en informatie
    - begeleiden en informeren van het gemeentelijk jeugd(werk)beleid
    - geïntegreerd jeugdwerkbeleid
- Jaarlijks:
  - jaarplan
  - werkingsverslag
- participatieprocedure met:
  - particuliere provinciale jeugdwerkinitiatieven
  - deskundigen
  - gemeentebesturen
  - gemeentelijke jeugdleden

Decreet op het Vlaams jeugdbeleid (29/03/2002)

Vlaams jeugdwerk

- leeftijd: 3 tot 30 jaar
- werken met of ten gunste van jongeren van minstens 4 Vlaamse provincies
- voldoen aan de algemene voorwaarden + acties realiseren in minstens een van volgende modules:
  - begeleiding van lokale jeugdverenigingen
  - activiteiten aanbod voor de jeugd
  - begeleiding of vorming van jeugdwerkers
  - productontwikkeling
- subsidies:
  - erkenning voor onbepaalde duur

- basissubsidie = € 50.000 per jaar + variabel deel (elke 3 jaar, op basis van een beleidsnota, vastgelegd na advies van een adviescommissie)

Internationaal jeugdwerk

- Subsidies voor internationale initieven:
  - culturele projecten
  - humanitaire projecten
  - internationale projecten opgezet door jongeren
  - beurzen
  - projecten binnen de prioriteiten van het jeugdbeleidsplan
- Internationale samenwerking door partnerschappen:
  - het sturen en ontvangen van groepen (ambtenaren en jeugdwerkers) om expertise uit te wisselen over jeugd(werk)beleid

Budget

▪ Decreet op het lokaal en provinciaal jeugdwerk	17.855.000 €
▪ Decreet op het Vlaams jeugdbeleid	
➤ landelijk jeugdwerk	18.363.000 €
➤ experimenteel jeugdwerk	202.000 €
➤ informatie-, communicatie- en participatieprojecten	1.629.000 €
➤ jeugdcultuur	818.000 €
➤ Internationaal jeugdwerk	354.000 €
▪ Decreet op de jeugdverblijfcentra	2.103.000 €